

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 69 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 4 punktu, Lietuvos Respublikoje draudžiama juridiniams asmenims ir užsienio juridinių asmenų filialams parduoti, laikyti, gabenti neapdorotą tabaką, tabako gaminius, su tabako gaminiais susijusius gaminius, taip pat importuoti į Lietuvos Respubliką neapdorotą tabaką, tabako gaminius, su tabako gaminiais susijusius gaminius be Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyto pavyzdžio specialių ženklų – banderolių, išskyrus atvejus, kai vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcizų įstatymu ir kitais teisės aktais tabako gaminių specialūs ženklai – banderolės nėra privalomos. Akcizų įstatymas numato apmokestinimą akcizais elektroninių cigarečių skysčiams, tačiau nenurodo privalomojo ženklinimo banderolėmis. Nesant ant elektroninių cigarečių pakuočių ar jų pildyklių su skysčiais užklijuotoms banderolėms, vykdant ūkio subjektų patikrinimus yra sudėtinga nustatyti, ar elektroninės cigaretės ir elektroninių cigarečių pildyklės ūkio subjekto prekybos vietoje yra įvežtos ir pardavinėjamos teisėtai, ar už jas sumokėtas akcizas, todėl situacija rinkoje yra sudėtinga, kadangi sudaro prielaidas ūkio subjektams piktnaudžiauti ir vykdyti prekybą galimai neapskaitytais su tabako gaminiais susijusiais gaminiais, o tokius pažeidimus nustatyti yra sudėtinga. Kadangi banderolės yra privalomos ant tabako gaminių, ant kaitinamojo tabako gaminių todėl, analogiškas teisinis reguliavimas turėtų būti taikomas ir su tabako gaminiais susijusiems gaminiais, t. y. elektroninėms cigaretėms bei elektroninių cigarečių pildyklėms su skysčiais, tokiu būdu užtikrinant pajamų į valstybės biudžetą surinkimą bei tinkamą elektroninių cigarečių skysčio apskaitą.

Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siekiama įteisinti banderoles ant skirto parduoti Lietuvos Respublikoje elektroninių cigarečių skysčio bei pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybei nustatyti nurodytų produktų ženklinimo tvarką ir atvejus, kai ženklinti nereikalaujama.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius ir teikėjas – Seimo narys Algirdas Sysas

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Su tabako gaminiais susijusiems gaminiais (elektroninėms cigaretėms, elektroninių cigarečių pildyklėms) yra taikomas Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme nustatytas specialus teisinis reguliavimas – verstis su tabako gaminiais susijusių gaminių gamyba, didmenine ir mažmenine prekyba leidžiama tik turint nustatyta tvarka išduotas licencijas; su tabako gaminiais susiję gaminiai turi atitikti minėtame įstatyme nustatytus reikalavimus; su tabako gaminiais susijusių gaminių gamintojai ir importuotojai privalo pateikti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui pranešimą apie su tabako gaminiais susijusius gaminius, kuriuos ketina pateikti rinkai, ir išsamius duomenis apie pardavimo mastą; su tabako gaminiais susijusiems gaminiais taikomi specialūs ženklinimo reikalavimai; ant su tabako gaminiais susijusių gaminių vienetinių pakelių ar bet kokios išorinės pakuotės turi būti įspėjimas apie galimą žalą sveikatai; už nustatytų reikalavimų pažeidimus nustatytos ekonominės sankcijos;

Akcizų įstatyme yra nustatyti reikalavimai, sudarantys sąlygas akcizų už elektroninių cigarečių skystį administravimui, – asmenys, verslo reikmėms gaunantys iš kitos valstybės narės, Lietuvos Respublikoje gaminantys ir (arba) įsigyjantys elektroninių cigarečių skystį, privalo įsiregistruoti akcizų už elektroninių cigarečių skystį mokėtojais; akcizų už elektroninių cigarečių skystį mokėtojas pateikia Valstybinei mokesčių inspekcijai piniginių užstatą arba laidavimo (garantijos) dokumentą;

Tačiau aukščiau įvardintas galiojantis teisinis reglamentavimas skirtingai nuo kitų tabako gaminių šiuo metu nenumato prievolės ženklinti banderolėmis Lietuvos rinkai skirtą elektroninių cigarečių skystį, dėl ko šiems tabako gaminiams sudaromos išskirtinės sąlygos.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Banderolės yra privalomos ant tabako gaminių, todėl siūloma, kad analogiškas teisinis reguliavimas būtų taikomas ir elektroninėms cigaretėms bei elektroninių cigarečių pildyklėms, tokiu būdu užtikrinant pajamų į valstybės biudžetą surinkimą bei tinkamą elektroninių cigarečių skysčio apskaitą ir kontrolę.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Banderolė yra viena iš akcizų administravimo priemonių, tačiau kartu ūkio subjektams sukelia tam tikrą administracinę naštą, susijusią su banderolių gamybos užsakymų pateikimu mokesčių administratoriui, sumokėjimu už banderolių pagaminimą, banderolių atsiėmimu, jų klijavimu ant produktų, banderolių panaudojimo ataskaitų teikimu mokesčių administratoriui ir pan.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Nors įstatymo projekto priėmimas esminės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės, tačiau sudarys papildomas galimybes skaidrinti šioje srityje veikiančią verslą, papildomai užkardant galimybes į rinką patekti nelegaliems ir neprognozuojamą poveikį galintiems turėti produktams, kurie pristatomi kaip elektroninės cigaretės ar jų skysčių papildymai.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės nustatyti elektroninių cigarečių skysčio ženklavimo tvarką ir atvejus, kai ženklini nereikalaujama.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Siūlomoms įstatymo nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Dėl papildomų akcizais apmokestinamų prekių kontrolės galimybių gali padidėti valstybės biudžeto pajamos iš akcizų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „banderolės“, „elektroninės cigaretės“, „ženklavimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.